

KÄSITEOLLISUUS

N:o 10

11:s VUOSIKERTA

1917

Vapauden riennot ja pukumuodit.

Viime kevänä, kun nuorison partioliikekin sai tilaisuuden uudelleen herätä maassamme, kirjoitimme partiolaisten pukukysymyksen yhteydessä nuorison pukimista yleensä. Huomautimme, mitenkä suotavaa olisi, että nuorisomme näistä puolin kasvatettaisiin pukimiinsa nähden sellaiseen kohtuullisuuteen, ettei se, millä ruumiimme verhoamme, työntäisi köyhän ja rikkaan lasta eri karsinoihin. Iloksemme olemme huomanneet, että, paitsi partioliikkeen johtajia, myöskin Martta-yhdistys on tässä hengessä ottanut pukukysymyksen käytäntöön sovellettavaksi, ja Hufvudstadsbladetin syyskuun 21 päivän numerossa muuan asianharrastajatar samansuuntaisesti vetoaa suureen yleisöön. Tänä aikana, jolloin kansat kaikilla elämän aloilla pyrkivät yksilölliseen vapautumiseen, katsomme olevan aihetta ottaa asia uudelleen lehdessämme puheeksi. Tähän on meillä vieläkin suurempaa syytä nykyisenä kaiken kallistumisen aikana, sillä vaikuttaahan yleismuoti mitä tuntuvimmin pukeutumisen kustannusarvioihin.

On kieltämätön tosiasia, että orjallisesti noudatettavien yleismaailmallisten muotien säilyttämiseen mitä painostavimmin vaikuttavat suuret pukimoliikkeet. Jos muoti pysyy samana pitemmän aikaa, teetetään ja ostetaan uusia pukuja paljon harvemmin kuin muodin tiheään muuttuessa. Erittäin suuresta merkityksestä pukimoliikkeille on senvuoksi pakoittaa yleisöä äkkiä hankkimaan pitkät hameet lyhytten asemesta, leveät kapeitten tilalle j. n. e. On ollut aikoja, jolloinka miestenkin pukuja sekä kuosiin, väreihin että koristeisiin nähden on hyvin perinpohjaisesti muuteltu. Sitten on jyrkempien yleismuotien vaihtelu asetettu lähinnä naissukupuolen rasitukseksi.

Uskallamme väittää, että pukumuodit enimmille naisista koituvat rasitukseksi, joskin paljon löytyy sellaisia »miesten mieliksi luotuja», joille tämä muuttelu tuottaa elämän ihanimman nautinnon.

Niille, joilla on aina tarjolla varoja uusien pukujen hankkimiseen ilman, että sen takia on pakko jostain muusta kieltäytyä, eivät muotien muutellut tuota vaikeuksia. Saavathan muotisuunnat tavallisesti alkunsa ruhtinaallisten henkilöitten mielijohteista. Ja muut pohat seuraavat heti annettua viittausta. Varallisuuden mukaan kiiruhtavat muut kansanluokat kintereillä.

Jotta vanhat pukimovarat kerettäisiin muuttaa rahaksi uudenmuotisten tilalle, annetaan maailmanmuodin mieluummin vasta hieman myöhemmin päästä voimaan syrjäisemmissä maissa. Mutta muotivaihteluiden jaksottaista ylläpitoa valvotaan ny-

kyään jo kaikissa sivistysmaissa. Huomaa selvästi, mitenkä tekstiilikapitalisteilla on horjumaton kansainvälinen liitto tarkoituksensa toteuttamiseksi.

Asiaa pintapuolisesti katselevat väittävät, että naisellisen turhamaisuuden tyydyttämiseksi tämä on välttämätöntä. Ja totta onkin, että vain aivan rajoitetuissa piireissä terveysreformipukujen, kansallispukujen y. m. käyttö on saanut huomattavampaa jalansijaa.

On kuitenkin unohdettu, että muotiorjiksi alistuminen hyvin usein on aiheutunut yhtä hyvin vaatimattomuudesta kuin komeilun halusta. Ken uskaltaa pukeutua yleispiirtein määritellystä muodista poikkeavasti, joutuu muitten silmätikuksi. Tällaiselta naiselta odotetaan muutakin itsenäisyyttä tai erikoisuutta. Ja kuinka moni sellaisesta tahতোই kerskua.

Kieltämätöntä on kuitenkin, että naiset kaipaavat pukimissa enempää yksilöllisyyttä kuin miehet. Miehiä on totuttu näkemään samoissa uniformissa ja frakeissa. Mutta pidetäänhan aivan luonnollisena etu-oikeutena naisille saada valita esim. värit pukuihinsa mistä taivaankaaren vivahtuksesta tahansa.

Mitä moninaisin kuosivaihtelu naisille pitäisi olla sallittua jo senkin vuoksi, että he enemmän kuin miehet teettävät pukuja mitan mukaan, vieläpä enimmäkseen teettävät tai itse valmistavat niitä kotioiloissa. Luullaksemme naisten ruumiin muodot ovat vaihtelevammat kuin miesten, ainakin enemmän silmään pistävät. Näissä oloissa he entisistä vaatevarastoistaan voisivat oivallisesti muuttella pukujaan yksilöllisen kauneustajuntansa ja terveysvaatimustensa mukaisesti.

Kouraantuntuvan nurinkuriselta tuntuu sekin, että kylmänkin ilmanalan naisia pakotetaan talvellakin noudattamaan eteläisten maitten kuoseja. Tullaanko »pienen kansojen itsemääräämisen aikoina» jatkuvasti tähänkin suurvaltojen painostukseen alistumaan?

Pääpykälät pukujen kuosittelevaihtelussa käsittelevät 1) hameen pituuden, 2) hameen leveyden, 3) kaula-aukon suuruuden ja 4) hihojen pituuden. Toisinaan annetaan hyvinkin sitovat määräykset myöskin väriin ja koristeisiin nähden. Hattujen koon, muodon ja koristeitten ohjeet ovat myöskin aivan liiaksi ahtaat.

Tällaisina aikoina, jolloin kuukauden pakka ei riitä edes pukukankaan hinnaksi, olisi sopivin aika irrottautua kaikesta, mitä syyllä voidaan kutsua »muotihulluudeksi». Kuinkahan monet meidänkin

80

KÄSITEOLLISUUS

kansamme keskuudessa ovat ne naiset, joille ei olisi suureksi helpotukseksi saada ratkoa vanhat vaatevarastonsa ja mielin määrin niistä muokata uutta. Ja yhä kasvavan puutteen aikana löytyisi kipeän avun tarvitsijoita enemmän kuin riittävästi niille varoille, joita syntyisi rikkaampien säästellyssä pukumenojaan.

Maamme yleistalous on nykyään niin huono, ettei millään alalla saisi tuhlata. Joka kohdassa olisi sitävästoin säästettävä. Mutta tätä säästäväisyyttä ei ensi sijassa olisi sanoin saarnattava köyhille, vaan olisi rikkaitten käytännössä edeskäytävä hyvällä esimerkillä ja säästönsä jaettava puutteellisten hyväksi.

Kuten edelläesitetystä hyvin selvinnee, emme

suinkaan suosittelle naisten pukimia jäykistettäväksi siihen yksitoikkoisuuteen, mikä miesten vaatteisiin nähden on vallalla. Tutkittakoon edelleenkin kuosijulkaisuja sekä vuosisataisiakin pukuja kuten ennenkin, lainailtakoon niistä ja tehtäköön aivan ominpäinkin, kunhan vain terveydelliset, yksilölliskaudelliset ja — varsinkin nykyään — myöskin taloudelliset näkökohdat otetaan huomioon.

Mitään aihetta ei pitäisi enään olla pukujemme kuosittelemisen uskomiseksi jollekin Parisin tai Wienin pukuakatemialle. Suomen naiset ovat jo kansalaisina vapaammat sisariaan muualla Euroopassa. Ottakoot he tämän asian vakavan harkinnan alaiseksi ja uskaltakoot senkin puolesta ennakkoluuloitta astua ensimmäisinä.